

Μέγα ἡφαίστιον ἐξερράγη ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς. Φλόγες καὶ καπνὸς πληροῦσι τὸν αἰθέρα, ὃν κεραυνοὶ πολύχροοι διασχίζουσι μετὰ πατάγου, ὡς χιλιάδες πύρινοι ὄφεις. Τὰ ζῶα καταπλαγέντα τρέπονται εἰς φυγὴν, κάρρα ἀνατρέπονται, οἱ γαῖδαροι μετὰ ὀγκηθμῶν κλωτσοῦν καὶ ρίπτουν τὰ κοφίνια τῶν, πληροῦται ἡ γῆ παντὸς εἶδους λαχανικῶν, τρέχουν οἱ ἄνθρωποι κατὰ πληκτοί, ἐν φωναῖς καὶ ἀλλαλαγμοῖς, ἐνῶ οἱ ἐν τῇ πόλει πολῖται ἐξορμῶσιν ἡμίγυμοι· ὁ στρατὸς τίθεται ἐπὶ ποδῶν καὶ οἱ κώδωνες ἡχοῦσι μετὰ τῶν σαλπείγων πυρκαϊάν. Τὸ ἡφαίστιον ἐξερράγη μετὰ βρόμου, καπνοῦ, φλογῶν καὶ κεραυνῶν δις ἔτι. Ἀπειρον πλῆθος λαοῦ ποικαμισοφόρου καταφθάνει ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς, ὅπου εἶχον παραταχθῆ ἡμίγυμοι ἐκ τοῦ Γκαζ ἐξορμήσασαι πᾶσαι αἱ ἱερόδουλοι τῆς πανδῆμου Ἀρροδίτης.

— Ἐξερράγη τὸ γκαζ. Σῶσον, κύριε, τὸν λαόν σου. Πᾶσι ὅλη ἡ πόλις Ἦσαν αἱ μόναι φωναὶ τοῦ ἡκούοντο. Ἐν γένει τὸ ἄστυ τῆς Παλλάδος παρίστα θέαμα Ἀλεξανδρινοῦ πανολέθρου.

* *

Ὁ ποντικὸς ὁ βαρβάτος ἐξελθὼν τῆς τρύπας τοῦ ἤρχισε διερευνῶν τὰ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Δαλίπῃ. Πάντα τὰ ἐν αὐτῷ τοῦ ἐφαίνοντο παραξένα, πρωτοφανῆ, κατὰ στρογγυλὰ πράγματα καὶ ἄλλα μακρὰ σὰν λουκάνικα καὶ πάντα μὴ φαγόσιμα. Εὐρίσκετο εἰς ἐργοστάσιον πυροτεχνημάτων. Ἦρχισε νὰ ροκανίζῃ ἓνα ἐξ αὐτῶν, ὅπως λάβῃ γινῶσιν τοῦ περιεχομένου. Εἰς τὸ ροκανίσμα ἀνάπτει καὶ διὰ μιᾶς ἀνατινάσσονται μετὰ φοβεροῦ πατάγου χιλιάδες πυροτεχνημάτων εἰς τὸν οὐρανόν, διαταράζοντα διὰ τοῦ τρομεροῦ κρότου τῶν ὅλας τὰς Ἀθήνας. Ὁ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Δαλίπῃ τοῦ πυροτεχνουργοῦ εἰσβελὼν κατακτητῆς ποντικὸς ἐπεσεν οἰκτρὴν θύμα, παρανά-

λωμα γενόμενος τῶν φλογῶν, ἀφοῦ ὡς ἄλλος Ἀραμπῆς ἔφερεν εἰς ἀναστάτωσιν τὰς Ἀθήνας, κλαίουσι δὲ τὴν μνήμην αὐτοῦ οἱ περιβολορομανάβιδες, τῶν ὁποίων ποδοπατηθὲν κατεστράφη τόσο πρᾶγμα. Καὶ ἦσαν τὴν ἐπιούσαν ἔρημα τὰ μανάδικα ὡς σημεῖον πένθους μέχρι μεσημβρίας.

Παλῆάνθρωπος.

ΕΞ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α΄.

Ἐν Βασιλείᾳ, τῇ 29 Ἰουνίου 1882.

I

Ἦτο ἡ πρώτη θερινὴ ἐσπέρα τοῦ Ἰουνίου. Ὁ ἐπὶ μακρὰς ἡμέρας ὑπὸ σκοτεινῶν νεφελῶν κεκαλυμμένος οὐρανὸς ἤρχισε πάλιν δεικνύων τὸ γλυκὺ χρῶμα τοῦ καὶ μαλακὴν τερπνὴν αὖρα ἐκαθάριζεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν τελευταίων μελανῶν κηλίδων. Πυκνὴ ομίχλη ἀνῆρχετο δρομαίως ἀπὸ τῶν δασυφύλλων κορυφῶν τοῦ Ἰούρα, οὐ αἱ τελευταῖαι προβολαὶ μέχρι τῆς πόλεως κατέρχονται, μαγευτικὴν σειρὰν λόφων συνδένδρων ἀποτελοῦσαι, καὶ ἡ φύσις ἀνέθαλλε πάλιν ἀκμαία καὶ ζωηρά. Ἰσάμην ἀκίνητος πρὸ τοῦ παραθύρου μου, ἐπὶ τοῦ προσώπου εὐχαρίστως δεχόμενος τὰς τελευταίας τοῦ δύνοντος ἡλίου ἀκτῖνας, διὰ τοῦ πυκνοῦ φυλλώματος τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν πλατάνων καὶ καστανεῶν διηκούσας καὶ τὴν σκιερὰν ὑπὸ τοῦ πυκνοῦ τῶν δένδρων κλάδους ἀποτελομένην στοὰν δι' ὠραιοτάτων χρωμάτων κατακοσμοῦσας.

της βασανίζων με διὰ τῆς γλυκύτητός του, καὶ τὸν ἀπεδίωκον δι' ὅλων μου τῶν δυνάμεων ἐκ φόβου μὴ με μεθύσῃ.

Τέλος πάντων αἱ κυρίαὶ ἐτηκώθησαν καὶ ἀφ' οὗ ἔρριψαν ἐν βλέμμα τριγύρω εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπως βεβαιωθῶσιν ὅτι τίποτε δὲν ἔλειπε, ἐπλησίχσαν εἰς τὴν κλίνην.

— Καλὴ νύκτα, Κατίνα μου, εἶπεν ἡ μητέρα κύψασα πρὸς ἐμέ.

Με ἐρίλησε, ἔφερε τὸ μανδύλι της, τὸ ὁποῖον ἔγεινε σὰν στούπωμα, εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἐξῆλθε μεθ' ὀρμῆς.

— Καλὴ νύκτα, μοῦ εἶπε καὶ ἡ θεία μου· καὶ εἶτα χαμηλοφώνως: Τὸν ἀγαπᾷς πολὺ αἶ; Ἡ πονηρὴ! δὲν ἀποκρίνεται... Αἱ λοιπὸν ἀφ' οὗ τὸν ἀγαπᾷς τόσο πολὺ μὴν τοῦ τὸ πῆς, τᾶκουσες; Ἀλλὰ οὐ νυστάξεις. Καληνύκτα, πουλάκι μου. Καὶ ἀνεχώρησε χαμογελῶσα.

Τέλος πάντων ἤμην μόνη. Ἐτεινον τὸ οὖς μου. Αἱ θύραι ἐκλείοντο· ἡκούετο τὸ κυλινδρῆμα τῶν ἀμαξῶν ἐν τῇ ὁδῷ, ἡ φλέξ δύο κηρίων ἐπὶ τῆς ἐστίας τεθειμένων ὑπέτρεμεν ἐν σιγῇ καὶ ἀντηνακλᾶτο ἐν τῷ κατόπτρῳ. Ἡ τελεία αὕτη μόνωσις μετὰ τοσοῦτον θόρυβον, καὶ ἴσως ἄλλη τις αἰτία, ἦν δὲν ἐτόλμων νὰ ὁμολογήσω πρὸς ἐμαυτήν, τοσοῦτον μ' ἐτάραξαν, ὥστε ἤρχισα νὰ τρέμω ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἐχώθην εἰς τὴν κλίνην, καὶ κατέφυγον πλησίον τοῦ τοίχου, σφιγτὰ περιτετυλιγμένη ἐν τῷ ἐφαπλώματι. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ὁ τοίχος οὗτος με

ὑπερήσπιζε... τοῦλάχιστον ἀπὸ τὸ ἐν μέρος. Προσεπάθησα νὰ ἀνκλοπισθῶ τὴν τελετὴν τῆς πρωῆς, τὸ γεῦμα, τὸν χορόν· ἔλεγα, κλείουσα τοὺς γρόνθους μου διὰ νὰ συγκεντρώσω τὴν προτοχὴν μου: Τί φοροῦσε ἡ Μαρία; — Ἐφοροῦσε... ἐφοροῦσε... φοροῦσε... ῥοῦσε... σέ... ἐπικνελάμβανα τὴν λέξιν δυνατὰ ὅπως τῆς δώσω περισσοτέραν ἰσχὺν καὶ ἐπιβέβηκα τὸ πνεῦμά μου νὰ ἀπαντήσῃ· ἀλλ' ὅ,τι καὶ ἂν ἔκαμνα μοὶ ἦτο ἀδύνατον ν' ἀποδιώξω ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μου μίαν σκέψιν ἣτις κατεῖχε δέσμιον τὸ πνεῦμά μου.

— Θὰ ἔλθῃ; τί κάμνεις; ποῦ εἶνε; ἴσως ἀναβαίνει τὴν σκάλα. Πῶς θὰ τὸν ὑποδεχθῶ;

Τὸν ἡγάπων ὦ! ἐξ ὅλης καρδίας, εἰμπορῶ νὰ τὸ ὁμολογήσω τώρα, καὶ τὸν ἡγάπων ἐκ βάθους, ἐκ βαθυτάτων! Ὅπως τὸν ἀναπολήσω κατέβαινον εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς καρδίας μου, ἔσυρον τὸν σῦρτην ὀπισθεν τῆς θύρας καὶ ἐχωνόμην εἰς τὴν σκοτεινότεραν γωνίαν. Ἐκεῖ εἰς τὴν κρύπτην μου ἡσθονόμην ἐμαυτὴν ἑτοιμον διὰ πολλὰς θωπείας, ἐλογάριαζα κατὰ ἑκατοντάδας τὰ ἡχηρὰ φιλάκια τὰ ὁποῖα ἐδοκίμαζα ἡ ἰδία ἐπὶ τῶν ἰδίων μου βραχιόνων, καὶ τὰ ὁποῖα μοῦ ἐφαίνοντο πολὺ γλυκὰ ἂν τὰ ἐλάμβανον· εἶχον πολλὰ πράγματα νὰ τοῦ εἰπῶ, εἶχα νὰ τοῦ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὅλα τὰ κλειδιά τῆς καρδίας μου... Ἀλλὰ ποῦ θὰ εὕρισκον τὸ θάρρος νὰ τὰ κάμω ὅλα αὐτά; Θεέ μου! Τί δυστυχὴς τοῦ ἤμην εἰς τὴν γωνίαν μου ἐκείνην!

Απελάμβανα θέαμα, τοῦ ὁποίου ὁ ὡς Μάρτιος τραχὺς, ὑγρόψυχρος καὶ νεφελώδης Ἰούνιος εἰκοσιν ὅλας ἡμέρας μὲ εἶγε στερήσει. Ἡ ἀκούρατος χελιδὼν, ἥτις κατὰ τὸν Μάιον παίζουσα ἔβανε διὰ τῶν ἐλαφρῶν πτερύγων τῆς τὰς ὑέλους τοῦ παραθύρου μου, ἐπανήρχετο πάλιν ζωηρὰ μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν, καὶ ἰσχυρογνώμος τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἔβανε τερετιζουσα ὀξέως εἰς τὸ οὐς μου τοὺς ἀτέχνους, ἀλλὰ τερπνοὺς φθόγγους τῆς. Ἡ ἐσπέρα ἦτο πραγματικῶς ὥραία. Ἡ σκυθρωπότης καὶ μελαγχολία, ἃς ἦς ἀδύνατον ἦτο ν' ἀπαλλαγῶ, ἐφόσον ὁ χειμερινὸς ἐκεῖνος καιρὸς ἐπιμόνως ἠμφισβήτηι τὸ κράτος τοῦ λαμπροῦ φωστήρος κατ' αὐτὸν τὸν Ἰούνιον, ἐξηφανίσθη τὴν ἀστραπιαίως. Ἐπὶ τῶν κιγκλιδίων, αἵτινες τὸ εὐπέρβλητον πρόχωμα μεταξὺ τοῦ πρὸ τοῦ παραθύρου μου κήπου καὶ τοῦ γειτονικοῦ σχηματίζουν, νωχελῶς ἐστηρίζετο περικαλλὴς γείτων, προσπαθοῦσα νὰ στερεώσῃ ἐπὶ τοῦ στήθους δροσερὸν ῥόδον. Ἀλλ' ἡ πονηρὰ ἀκανθα ἐκέντησε τοὺς τρυφεροὺς δακτύλους καὶ ἡ ἐλαφρὰ κραυγὴ τῆς πονησάσης ἠκούσθη συγχρόνως μὲ τὸν ἰδικὸν μου συμπαθείας στόνον. Ἀλλὰ ῥόδα καὶ γυναῖκες, γλυκεῖα αὖρα καὶ χρυσιζουσαι τοῦ ἡλίου ἀκτίνες, πτηνῶν κελάρημα καὶ ἐσπερινὴ δρόσος εἶνε τόση ποίησις, ὥστε εἰς τὴν πλημμύραν τῶν αἰσθημάτων καμμία ἄλλη σκέψις δὲν δύναται πλέον ν' ἀντιστῇ. Ἐπέταξα ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸ βιβλίον, ὅπερ ἐκράτουν εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἀνεσκήρτησα τόσον βιαίως ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, ὥστε ἡ εὐμουσος χελιδὼν μου ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν τῆς παρευθὺς, ἔγγυς τοῦ προσώπου σχεδὸν τῆς καλῆς γείτονος παριπιαμένη.

— Ἐτρόμαξες τὸ ἄθῳον πτηνὸν, ἐψιθύρισε μὲ φωνὴν ἐπιπληκτικὴν διὰ τῶν κιγκλιδίων. Εἶσαι κακός!

— Ἐγώ! ὄχι, κυρία μου. Τώρα αὐτὴν τὴν στιγμήν τρυφερώτατα αἰσθήματα πλημμυροῦν τὴν καρδίαν μου. Ἐγὼ κακός!

— Ναι, ναι! αὐτὰ τὰ ἔξυρω. Οἱ ἄνδρες εἶνε κακοί, τελείωσε! Ἀλλὰ... ἄφητε τώρα αὐτά. Ἐγὼ ἐδῶ ἔχω ἄλλας σκέψεις. Σεῖς οἱ Ἕλληνες...

— Τί πάλιν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες; Ἡμεῖς εἰμεθα κακώτεροι τῶν ἄλλων;

— Ὅχι!... ἄλλα θέλω νὰ εἰπῶ. Σεῖς οἱ Ἕλληνες γεννώμενοι καὶ τρεφόμενοι ἐν τοςαύταις ἀναμνήσεσι τοῦ μεγάλου παρελθόντος τοῦ λαοῦ σας, ἐκ φύσεως χαρίσματα ἐνὸς εὐγενοῦς λαοῦ φέροντες, κατοικοῦντες τὴν κλασσικὴν ἐκείνην γῆν, ὅπου πᾶς κλώνος δένδρου μίαν νύμφην ἀναμιμνήσσει καὶ πᾶς λίθος τὰ ἔχνη ἐνὸς Θεοῦ ἀκόμη φέρει, σεῖς οἱ Ἕλληνες μὲ τὸν «ἀείποτε κυανοῦν οὐρανόν» σας, μὲ τὰς γλυκεῖας αὖρας τοῦ μεσημβρινοῦ κλίματός σας, σεῖς εἰσθε εὐτυχεῖς ἄνθρωποι. Ἐδῶ ὁ κότμος ἐγγεινεν ἀνάποδος! εἶνε θέρος αὐτό; Φαίνεται ὅτι οἱ χρυσταλλῶνες τῶν Ἀλπεῶν θέλουν πάλιν νὰ καλύψουν ὅλην τὴν χώραν τῶν Ὑπερβορείων, ὡς ποτε πρὸ χιλιῶδων αἰώνων. Τί θὰ γίνονιν τότε οἱ ἄνθρωποι; πές μου;

— Νά! Θὰ κάμουν καλὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπήντησα ἐγὼ σχεδὸν κατειρωνεύμενος τοῦ ἐνθουσιώδους ὕφους τῆς ποιητικῆς γείτονος.

— Πονηρέ! Ἀλλὰ μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν ἔχεις ἀδικον. Πρὸ μικροῦ ἤμην εἰς μίαν φίλιν μου. Ἀνεγίνωσκε τὴν «Γερμανικὴν Ἐπιθεώρησιν» καὶ τὸ βλέμμα μου ἔπεσε κατὰ τύχην ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ «ἐπιστολαὶ ἰδιωτικαὶ τοῦ Πρόκες»—Ὅστεν ἐξ Ἀθηνῶν. Μετὰ τίνος ἐνθουσιασμοῦ καὶ χαρᾶς νομίζεις ἀνέγνωσα τὰς περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ κρίσεις ἐνὸς τόσο σπουδαίου παρατηρητοῦ! Ἡ Δύτις, λέγει, ὁμοιάζει πρὸς χλωμὴν, σχεδὸν χοιραδικὴν κόρην τῶν σαλονίων. Ἡ χάρις τῆς ἐμαράνθη καὶ ἡ ὑγεία τῆς ἐσαλεύθη. Ἡ Ἑλλὰς ὅμως εἶνε, ἡ νέα Ἑλλὰς, ῥόδοχρους, ὑγιής, πλήρης ζωῆς κόρη, χωρικὴ ἂν θέλῃς ἀκόμη μᾶλλον παρὰ ἀστή, ἀλλὰ μὲ πολλὰς χάριτας πεποικισμένη καὶ διὰ τοῦτο πλήρης μέλλοντος. Αἱ παρα-

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἤκουον κρότον τινά, κατέστελλον τὴν ἀναπνοήν μου καὶ ἔτεινον τὸ οὖς μου. Τέλος πάντων ἤλθε μία στιγμή καθ' ἣν τὸ δάπεδον ἐκρότησε, μία θύρα ἠνοιχθῇ εἰς τὸν διάδρομον μετὰ μυρίων προφυλάξεων καὶ ἤκουσα τὸ τριζιμὸν ὑποδήματος... ὑποδήματος! ἤμην τρελλή. Δι' ἀκουσίον κινήσεως εἴλκυσα τὸ κάλυμμα μέχρι τῆς κάτω σιαγόνης μου καὶ ἀνέκραξα ἐντό; μου;

— Θεέ μου προστατεύσέ με! καὶ σχεδὸν προσέθηκα ἀκουσίως: Ἀλλὰ νὰ μὴ μὲ προστατεύσῃς ὑπὲρ τὸ δέον, Κύριε. Διότι ἡσθονόμην ἀκράτητόν τινα ἡδονήν, διότι δὲν ὠπισθοδρόμουν πρὸ τοῦ κινδύνου καὶ διότι ἤμην ἐκτεθειμένη εἰς αὐτὸν καθ' ὅλοκληρίαν· εἰξεύρω ὅτι ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης οἱ στρατιωτικοὶ αἰσθάνονται παρομοίαν συγκίνησιν.

Τὸ ὑπόδημα ἔβανσε νὰ τρίξῃ, καὶ ἤκουσα πλησιέστατα ἐμοῦ ὀπισθεν τοῦ χονδροῦ ἐκείνου φαινομένου τοίχου ἄλλ' ὅστις ἦτο ἀπλοῦν λεπτότατον διατειχίσμα, σκίμπος τινὰ κυλιόμενον ἐπὶ τοῦ τάπητος, ἔπειτα μικρὸν ξηρὸν βῆμα, ὅστις μοιξέφρανη πᾶλλον ἐκ συγκινήσεως. Ἦτο ἐκεῖνος. Ἀνευ τοῦ διατειχίσματος θὰ τὸν ἤγγιζα μὲ τὸ δάκτυλόν μου. Μετὰ τινὰς στιγμὰς, ἤκουσα θό-

ρυθον σχεδὸν δυσδιάκριτον ἐπὶ τοῦ τάπητος· ὁ τόσο ἀσθενὴς οὗτος θόρυβος ἀντήχησεν ἐντὸς τῆς κεφαλῆς μου μετὰ καταπληκτικῆς δυνάμεως. Ἐξαφνὰ ἡ ἀναπνοή μου καὶ ἡ καρδία μου ἐσταμάτησαν συγχρόνως· ἤκουσα κτυπήματα εἰς τὴν θύραν.

Τὰ κτυπήματα ἦσαν πλήρη ἐχεμυθίας, πλήρη παρακλήσεως καὶ ἀβοηροσύνης. Ἡθέλησα νὰ εἰπῶ: Εἰσέλθετε! ἀλλὰ δὲν εἶχον πλέον φωνὴν καὶ ἔπειτα ἐτσίριάζε ν' ἀποκριθῶ Εἰσέλθετε, ἔτσι, ὀρθὰ κορτά; Τὸ εἰσέλθετε αὐτὸ μοῦ ἐφάνη φρικωδῶς χονδροειδές καὶ δὲν εἶπα λέξιν. Ἦκουσα ἐκ νέου κτυπήματα. Θὰ ἐπροτίμων, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὁ κτυπὼν νὰ σπᾶσῃ τὴν θύραν μὲ τὸν πέλεκυν ἢ νὰ καταβῇ ἀπὸ τὴν καπνοδόχην. Ἐν τῇ ἀγωνίᾳ μου ἔβηξα ἐλαφρῶς ὑπὸ τὸ κάλυμμα. Αὐτὸ ἐφθασε, ἡ θύρα ἠνοιχθῇ καὶ ἐμάντευσα ἐκ τῆς ἀνταντακλάσεως τῶν κηρίων ὅτι μετὰξὺ αὐτῶν καὶ ἐμοῦ παρενετίθετο τις τὸν ὑποῖον δὲν ἐτόλμων νὰ ἴδω...

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Μαργιόλος

τηρήσεις αὐταὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι ἐδίδον ἀπάντησιν εἰς τὰς ποικίλας σκέψεις, αἵτινες ὀλίγας στιγμὰς πρότερον τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου ἐπησχόλουν. Ἡ πραγματικότης, ὡς τὴν βλέπω καθ' ἡμέραν ἐνώπιόν μου, περιέχει τόσας ἀντιφάσεις! Βλέπεις, αὐτὸς ὁ οὐρανὸς ἤθελε κατ' αὐτὰς νὰ μᾶς στερήσῃ τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν τοῦ ἔτους πλουσιοπαρόχως θέλει νὰ μᾶς δώσῃ ἢ φύσις. Καὶ ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι μήπως ζητοῦμεν ἡμεῖς τοῦλάχιστον νὰ καλλύνωμεν τὸν βίον μας ὅσον καλῶς δυνάμεθα; Περὶ τί ἀγωνίζεται ἡ κοινωνία σήμερον; Ποῖα εἶνε τὰ ἰδανικά της; Ἡ εὐδαιμονία ὑπὸ τὸν πεζότατον τύπον τῆς ὕλικῆς ἐξασφαλίσεως ἐνὸς ἐκάστου ζώντος, νοσοῦντος ἢ ἀποθνήσκοντος εἶνε ἡ ὑψίστη ἰδέα τῶν ἰδεολόγων καὶ ὁ τὰ πάντα ἀνατρέπων κοινωνισμὸς τὸ σύνθημα τοῦ ὅχλου. Ναί, ἡμεῖς διήλθομεν τοὺς χρόνους τῆς ποιήσεως, πεζὸς εἶνε ὁ βίος μας. Ὁξύνουμεν τὸν νοῦν, ἀσπλάγχχνως ἐμπήγοντες πανταχοῦ τὴν κριτικὴν κοπίδα, τεμαχίζοντες καὶ καταστρέφοντες τὸ πνεῦμα, καὶ τὰ αἰσθήματά μας ζητοῦμεν νὰ ἴδωμεν ἢ ὀσφρανθῶμεν εἰς τὰ μύρια τοῦ ἐγκεφάλου ἢ τοῦ αἵματός μας, αἰσθηματικοὶ πρὸς τὴν ὕλην καὶ ἀναίσθητοι πρὸς τὸ ἴδιον ἡμῶν αἶσθημα τῆς χαρᾶς, τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀγάπης. Αὕτῃ εἶνε τώρα ἡ πεζὴ ποίησίς μας, ἡ ἐπιστήμη μας θέλω νὰ εἶπω, τὰ φῶτά μας. Ὑλικοὶ καὶ πεζοί, ὅταν τοιοῦτοι καταντήσουν οἱ λαοί, τότε εἶνε κατὰ τὸ ἥμισυ ἐν παρακμῇ. Ἡ ἐποχὴ ἡμῶν παρῆλθεν. Ἴσως ἀναζοῦν ἄλλοι λαοὶ ἀλλαχοῦ, τῶν ὁποίων ὁ βίος περισσότερον ἱκανοποιεῖ τὴν ποιητικὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ, νομίζω, λέγει ὁ ἐπαινετὴς σὰς Γερμανὸς περὶ τοῦ ἔθνους σου. Μὴ δὲν κατέστησε νέαν πατρίδα τοῦ ὁ μεγαλοφυῆς υἱὸς τῆς ὑπερηφάνου Ἀλβιόνος τὴν πατρίδα σου, Ἑλλλην; Διὰ τὴν ἐξήτησεν ἐκεῖ τὸν τάφον του; . . .

Ἡ εὐγλωττος ῥήτωρ ἔστη ἐπὶ μικρὸν ἐνταῦθα, θεωροῦσα με προσεκτικῶς ἵνα μαντεύσῃ τίνα ἐντύπωσιν μοὶ ἔκαμαν οἱ λόγοι της.

Ἐγὼ κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον εἶχα προσέξει εἰς τὴν ἐνθουσιώδη ὁμιλίαν της, θαυμάζων μᾶλλον τὴν φαντασίαν καὶ τὰς γνώσεις τῆς λαλοῦσης ἢ τὴν πλήρη ἀλήθειαν τῶν λεχθέντων.

— Τί σκέπτεσαι λοιπόν; μ' ἐρωτᾷ αὐθὺς διακόπτουσα τὴν βραχεῖαν σιωπὴν.

— Ἴσως λαλεῖς ὀρθότατα. Ἄλλως τοιοῦτοι εὐφημοὶ λόγοι περὶ τοῦ ἔθνους μου ἔχουν τόσῃ γοητείαν, ὥστε δὲν τολμᾷ νὰ ἐκφράσῃ τι ἐναντίον τῶν σκέψεών σου.

— Ὅχι οἱ λόγοι μου, ἡ πατρίς σου, Ἑλλλην, γοητεύει τὴν καρδίαν καὶ ἀνυψοῖ τὴν φαντασίαν. Ἡ δὲν εἴσθε ἀρκούντως εὐτυχεῖς ζῶντες ἐπὶ τοῦ εἰδάφους, ὅπου τόσα λαμπρὰ καὶ ἐνδοξὰ ἐτέλεσαν οἱ προπάτορές σας;

— Μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ, ἀπῆντησα μετὰ τινος ψυχρότητος.

— Μαντεύω, μοὶ εἶπεν ἐμφαντικῶς. Τὸν φίλον σου Θεόρισον—ἐννοεῖ τὸν ἑγγονον τοῦ μεγάλου φιλέλληνος—ἤκουσα διηγούμενον ἀξιόλογον διήγησιν. Εὗρίσκετο ἐν ξενοδοχείῳ ἐν μεγαλοπόλει τινὶ τῆς Γερμανίας, ὅπου εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ βλέπῃ καθ' ἡμέραν παρὰ τὴν τράπεζαν ἕνα κύριον Baron von Goethe. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς παρὰ τὸ μέγα ὄνομα, ὅπερ ἔφερεν, ἐφαίνετο δυστυχέστατος, ὡσάκεις παρετήρει ὅτι περιέργα βλέμματα τῶν ὁμοτραπέζων ἐρρίπτοντο ἐπ' αὐτόν. Δὲν τοῦ ἔλειπε τίποτε, μόνον τὸ μέγα ὄνομα τῷ ἦτο ἀνυπόφορον βάρος. Γόνος τοῦ μεγίστου τῶν Γερμανῶν ποιητῶν ἡσθάνετο ὅτι ἡ εὐ-

τυχία του αὕτῃ τὸν καθίστα ἀληθῶς δυστυχῇ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες εἰς τὸν ἀγαθὸν Goethe τίποτε ἄλλο δὲν εὗρισκον ἀναμνησκον τὸν μέγαν προπάτορα ἢ τὸ ὄνομα . . . μόνον τὸ ὄνομα.

— Ναί, κ' ἐγὼ ἤκουσα τὴν αὐτὴν ἱστορίαν, καὶ κακῶς δὲν ἐμάντευσες.

Ἡ ὑψηλῆς μορφώσεως εὐμοιροῦσα κυρία ἔκρυπτε προφανῶς ἐν τοῖς λόγοις της καὶ ἐν ἄλλῳ νόημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγὼ κατ' ἀρχὰς διόλου δὲν εἶχα προσέξει. Ἡ ἀφέλεια καὶ εἰλικρινεία της δὲν μ' ἄφιναν ν' ἀμφιβάλλω ὅτι ἐξέφραζε πιστῶς τὰ αἰσθήματά της, λαλοῦσα τόσον ἐνθουσιωδῶς περὶ τοῦ ποιητικοῦ της ἔρωτος πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὸν καιρὸν τῶν «παρασκευῶν» εἶχα ἀναγνώσει ἐν ἐφημερίδι τῆς Λυκέρνης ἄρθρον πολιτικὸν περὶ τῶν ἐλληνικῶν πραγμάτων σχεδὸν τόσον ἐνθουσιωδές, ὅσον ἦσαν οἱ λόγοι τῆς ὥραιας ῥήτορος. Ἄλλως γνωρίζω καλῶς ὅτι πολλὰ ψυχὰ κ' ἐδῶ μετ' ἄλλους βλέπουν τὴν ὑπερβάλλουσαν ὕλιστικὴν τάσιν ἐνὸς μεγάλου μέρους τῆς κοινωνίας καὶ φοβοῦνται μὴ ὁ λαὸς τῶν μετὰ τῆς βαθείας θρησκευτικότητος καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἱστορικοὺς θεσμοὺς τοῦ ἀποβάλλῃ κατὰ μικρὸν πᾶσαν χριστιανικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν, ἐνῷ λαοὶ μικρότεροι καὶ τώρα πολὺ ἀφανέστεροι εἶνε ἴσως προωρισμένοι πολὺ εὐτυχέστεροι τοὺς σκοπέλους τούτους νὰ παρακαμφθῶσιν. Ὑπὸ τοιούτων λοιπὸν σκέψεων ἐκινεῖτο ἀναμνησκῶσα ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς της καὶ ἡ καλὴ γείτων μου, ἀλλὰ συγχρόνως ἔδειξεν ὅτι ἤθελε νὰ μοὶ εἰπῇ καὶ τι ἄλλο, εἰ καὶ μετὰ λεπτότητος, ἥτις μόλις ἄφινε νὰ φανῇ ὅτι ἐπεθυμεί μίαν μικρὰν παρατήρησιν νὰ κάμῃ, μίαν ἐρώτησιν ν' ἀπευθύνῃ: Σεῖς ὁ νεαρὸς, πλήρης ἐλπίδων ἐκ τῆς ἀρχειῆς εἰς τὴν πολιτικὴν σκηνὴν ἀνεληθὼν πάλιν λαός, ὁ μὴ νοσῶν τὴν κοινωνικὴν νόσον τῆς δυτικῆς κοινωνίας, ὁ φυσικὸς ἀκόμη λαός, ὁ ἐπὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῇ καταγωγῇ του ἐγκουχόμενος, σεῖς ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος, τί κάμνετε;

Εἶμαι συνειθισμένος ν' ἀκούω ὄχι πολὺ σπανίως τοιαύτας ἐρωτήσεις. Ἄς μὴ μᾶς φανῇ παράδοξον. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ, ἀναφέροντες τὴν Ἑλλάδα καὶ βλέποντες Ἕλληνας, δὲν σκέπτονται ἄλλο παρὰ ἀρχαῖον Ἑλλάδα καὶ ἀρχαίους Ἕλληνας. Πόσον ὀλίγοι γνωρίζουν τί εἶνε νέα Ἑλλάς καὶ τί θὰ εἰπῇ νέα Ἑλλάς! Ἀλλὰ πόσον ὀλίγοι ἀγνοοῦν τί εἶνε Ἑλλάς καὶ τί θὰ εἰπῇ Ἑλλάς! Ἀπὸ παιδὸς τρεφόμενοι ἐν τοῖς σχολείοις τῶν μετὰ τὰς ἀναμνήσεις τοῦ πρώτου τῶν ἐθνῶν τοῦ κόσμου, μετὰ τὴν γλῶσσαν, τὴν τέχνην, τὴν ἐπιστήμην του δὲν δύνανται νὰ φαντασθῶσιν ἄλλο τι λέγοντες Ἑλλάδα καὶ βλέποντες Ἕλληνας παρὰ ὅ,τι περὶ αὐτῶν ἐν τῇ νεαρᾷ ἡλικίᾳ ὡς ἐν ὥραιότητι ὀνειρῶ τοῖς ἐνεπνεύσθη. Διὰ τοῦτο ἀκούοντες νεοελληνικοὺς φθόγγους περιμένουν τίποτε ὀλιγώτερον ἢ τὴν γλῶσσαν τοῦ Πλάτωνος ν' ἀκούσουν, καὶ βλέποντες ἐλληνικὴν φυσιογνωμίαν ζητοῦν καὶ καλὰ νὰ εὑρουν πλήρη τὴν ὁμοιότητα πρὸς τὸν Ἑρμῆν τοῦ Πραξιτέλους ἢ τὸ πρῶτον τυχὸν ἀριστοῦργημα οἰουδήποτε ἄλλου καλλιτέχνου τῆς ἀρχαιότητος. Αἱ ἀπαιτήσεις αὐτὰι καταντοῦν μονομανία, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀδικαιολόγητοι, διότι ἡμεῖς προῦκαλέσαμεν αὐτὰς, ἀξιώσαντες ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ἀμεσοτάτην συνάφειαν πρὸς τοὺς μεγάλους προγόνους καὶ κινήσαντες τὰς μεγίστας περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν ἐλπίδας. Δὲν εἶνε δὲ καὶ ὅλως διόλου ὑπερβολικαί, διότι εἰς ὅλα τὰ ζητούμενα ὑπόκειται ἡ ἀπλουστάτη ἐρώτησις: σεῖς οἱ Ἕλληνες τί κάμνετε; Ἐγὼ τοῦ-

λάχιστον δὲν εὐρίσκω τίποτε παράδοξον ἐν αὐτῇ, ὅταν μοι τὴν ἀπευθύνῃ ὁ σοφὸς υἱὸς ἐνὸς μεγάλου Θεορσίου.

Ἀλλὰ δὲν τὴν εὐρίσκω παράδοξον καὶ ὅταν τὴν ἀκούω παρὰ παντὸς ἄλλου, ὅστις δι' αὐτῆς δεικνύει τὸ ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου ἐνδιαφέρον. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν ἀπευθύνεται πλέον ἄνευ μικρᾶς τιнос εἰρωνείας ἢ δυσπιστίας, ἀφότου μάλιστα παρὰ τὰς τελευταίας ἐν Ἀνατολῇ ἀνατροπᾶς, ἐν αἷς ἡ Ἑλλὰς τόσον ἐταπεινώθη καὶ ἑαυτὴν ἐταπεινώσεν, αἱ τελευταῖαι περὶ τῆς πολιτικῆς σημασίας τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐλπίδες ἀπεδείχθησαν κεναί. Ἀλλὰ τῆς εἰρωνείας καὶ δυσπιστίας εἴμεθα ἄξιοι καὶ διὰ τοῦτο μετὰ ψυχρότητος, βαθὺ ἄλγος κρυπτούσης, ἀπήντησα εἰς τὸν λόγον τῆς πεπαιδευμένης κυρίας, ἃν δὲν εἴμεθα εὐτυχεῖς ἑλληνες ὄντες, «Ὅχι ἐντελῶς.»

Οἱ τελευταῖοι λόγοι τῆς με ἐνέβαλον εἰς σοβαρὰς σκέψεις. Ἡ εὐθυμία, ἣν εἶχα μόλις ἐπανακτήσει ὀλίγας στιγμὰς πρότερον, μετεβλήθη εἰς δυσθυμίαν. Μόνον τὸ ὄνομα . . . ἐπανελάβα κατ' ἑμαυτόν;

Ὁ παραδειγματισμὸς τῆς ἦτο πράγματι πικρὸς. Ἡ καλὴ γείτων τὸ παρετήρησεν ἀμέσως καὶ μετὰ τὴν γλυκεῖαν φωνὴν τῆς ἐσπευσε νὰ με καθησυχάσῃ.

— Δὲν ἐννόουν νὰ δώσω εἰς τοὺς λόγους μου τοιαύτην σημασίαν ὅποιαν φαίνεται σὺ εἰς αὐτοὺς ἀποδώσας. Οὐτε ἐννοῶ νὰ προσβάλω τὴν ἐθνικὴν σου φιλοτιμίαν. Ἐλάλησα εἰλικρινῶς, διότι οἱ λόγοι τοῦ διπλωμάτου ἐπιστολογράφου πραγματικῶς μ' ἐνεθουσίασαν. Ἐχετε ἀρετὰς πολλὰς, σεῖς οἱ Ἕλληνες, τὸ βλέπω. Τώρα εἰσθε μαθηταὶ τῆς Δύσεως ἐν ταῖς ἐπιστήμασι, αὐριοι θ' ἀναδειχθῆτε ἰσότιμοι διδάσκαλοι. Οὐδεὶς νεαρὸς λαὸς ἐμπνέει τόσας ἐλπίδας ἐθνικοῦ μέλλοντος ὅσον ὁ ἑλληνικός. Μὴ ἀπελπίζητε, ἀποβλέποντες μόνον εἰς τὸ παρόν. Ἐπωφελήθητε ὅμως καλίστα τὸν παρόντα χρόνον. Καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ψυχροὺς τόπους ἔχετε κἄτι τι νὰ μάθητε. Ἐπίτρεψε δὲ καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους Ἐλθετοὺς νὰ μὴ θεωρώμεθα ὡς πρὸς τινα τοῦλάχιστον πολὺ κατώτεροι ὑμῶν τῶν Ἑλλήνων. Βλέπεις τὰς ἀνθηρὰς δημοκρατίας μας, τοὺς ἀληθεῖς ἑλληνικοὺς πολιτικούς θεσμούς μας. Ἐχετε ὅμως πάντοτε σεῖς τὰ Ὀλύμπια, τὰ Πύθια σας; Ἀγωνίζεται ἀκόμη ἡ σπαρτιατικὴ νεολαία τὸν ἀγῶνα τοῦ δρόμου καὶ πάλης; Πληροῦ ἡ ἀθηναϊκὴ νεότης τὰ γυνάστιά της; ὦ! Ἕλλην, αὐτὰ μ' ἐνθουσιάζουν; Εἰσθ' εὐτυχεῖς! . . . Ἀλλ' ἐδῶ! καὶ ἡμεῖς ἔχομεν κἄτι τι ὅμοιον. Ἀκούεις τὸν συχνὸν κρότον τῶν πυροβόλων; Ἡ νεολαία μας γυμνάζεται ἐκεῖ ἔξω καὶ καθ' ὅλον τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον περὶ τὴν σκοπευτικὴν. Ἦσο ἐδῶ πρὸ διετίας κατὰ τὸν ὁμοσπονδιακὸν ἀγῶνα τῶν σκοπευτῶν; Χιλιάδες θεατῶν ἐκάλυπτον τὸν ἀπέραντον λειμῶνα τῶν γυμνασίων καὶ ὑπερχίλιοι ἀγωνιστὰι ἐκ πάσης ἑλληνικῆς γωνίας ἡμιλλῶντο τίς νὰ φέρῃ εἰς τὴν γενέθλιόν του τὸν στέφανον τῆς νίκης. Αὐτὰς τὰς ἡμέρας θὰ ἴδῃς κἄτι ὅμοιον: τὰ Πύθια μας, ἃν θέλῃς, ἓνα μουσικὸν ἀγῶνα. Βλέπεις τὴν ἐκτακτὸν κίνησιν ἀνθρώπων ἐν ταῖς ὁδοῖς; Προσέρχονται ἀγωνιστὰι ἐκ τῶν πέριξ. Ἡ πόλις λαμβάνει ἐορταστικὴν μορφήν. Εἶνε ὁγδόη περίπου ὥρα. Ἀπόψε θὰ εὐχαριστηθῇς πολὺ λαμβάνων μέρος εἰς μίαν ἑλληνικὴν ἐορτήν. Ἐκεῖ θ' ἀφήσῃς τὴν μελαγχολίαν σου. Σοὶ εὐχομαι καλὴν διασκέδασιν. Πήγαινε . . . Χαῖρε!

Σπουδαστή;

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ε

πληψία, σπασμοί, ἐκλαμψία καὶ νευρώσεις θεραπεύονται ῥιζικῶς διὰ τῆς μεθόδου μου.

Ἀμοιβὴ δίδεται μόνον μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν.

Τρόπος θεραπείας δι' ἄλληλογραφίας.

PROF. CH. ALBERT

29, Avenue de Wagram, 29. Paris.

Α

ΣΘΕΝΕΙΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΟΙ

θεραπεύονται ῥιζικῶς διὰ τῆς μεθόδου μου ἐχούσης ὡς βάσιν τὰς νεωτάτας ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας, καὶ ἐν ταῖς μᾶλλον ἀπελπιστικαῖς περιπτώσεσι, ἄνευ οὐδεμιᾶς ταραχῆς τῶν λειτουργιῶν τοῦ σώματος. Θεραπεύω ἐπίσης τὰς δυσαρέστους συνεπείας τῶν ἁμαρτημάτων τῆς νεότητος, τῶν νευρώσεων καὶ τῶν ἀδυναμιῶν. Ἐχεμυθία πλήρης. Παρακαλεῖσθε νὰ πέμψητε ἀκριβῆ περιγραφὴν τῆς ἀσθενείας.

Dr BELLA Paris. 6 Place de la Nation, 6

ΟΙΝΟΙ ΑΔΕΛΦΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ὁδὸς Σταδίου **ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ** Ὁδὸς Σταδίου
(Ἀπέναντι τοῦ Ταχυδρομείου)

ΟΙΝΟΙ ΛΕΥΚΟΙ ἀρωματικώτατοι, λεπτότατοι, νέκταρ διὰ θεοὺς, ποίησις τῶν τραπεζῶν, μετὰ φρούτα ἰδίως ἀπαράμιλλοι.

ΟΙΝΟΙ ΜΕΛΑΝΕΣ πλήρεις ζωῆς, δυναματικοί, βάλαμον, μὴ φέροντες καμμίαν ζάλην, ἄδολοι.

ΕΚΑΣΤΗ ΦΙΑΛΗ λευκοῦ τιμᾶται μόνον 90 λεπτῶν.

ΕΚΑΣΤΗ ΦΙΑΛΗ μέλανος τιμᾶται μόνον 1 δραχμῇ.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν **Κεντρικὴν Ἀποθήκην** διότι ἡ μεγίστη δημοτικότης τῶν οἶνων τούτων προκαλεῖ τὰς παραποιήσεις.

ΟΙΝΟΙ ΑΔΕΛΦΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ

Ὁδὸς Σταδίου ἀπέναντι τοῦ Ταχυδρομείου.